

STEKLENIČARJI

2023, DCP, 16:9, 5.1., c, 84 min

KRATKA VSEBINA FILMA

Nedaleč od Beograda, na nekdanjem arheološkem najdišču starodavne vinčanske civilizacije, se nahaja eno največjih odlagališč smeti v Evropi – Vinča. Zbiralci plastičnih steklenic – "stekleničarji" – se borijo za preživetje v postapokaliptični pokrajini odlagališča. Prihajajoča modernizacija prinaša nove izzive za to pisano skupnost in vsakega posameznika v njej.

scenarist in režiser: **NEMANJA VOJINOVIĆ**

direktor fotografije: **IGOR MAROVIĆ**

montažer: **DRAGAN VON PETROVIC**

avtor glasbe: **PREDRAG ADAMOVIĆ**

oblikovalec zvoka: **BOŠTJAN KAČIČNIK**

animator: **NIKOLA SILIĆ**

barvna korekcija: **SAKIS BOUZANIS**

direktor filma: **NADA KOSTIĆ**

produksijska hiša: **RT DOBRE NADE** (Srbija)

koproduksijski hiši: **URGH!** (Slovenija), **SET SAIL FILMS** (Srbija)

koproducent (TV): **RTV Slovenija** (Slovenija)

producenta: **MARIJA STOJNIĆ, NEMANJA VOJINOVIĆ**

koproducentka: **VIVA VIDENOVIĆ**

prodajni agent: **TASKOVSKI FILMS LTD**

FB stran: <https://www.facebook.com/bottlemen.film>

NAPOVEDNIK: <https://www.youtube.com/watch?v=IzVVVxBQjvM>

SINOPSIS

Vinča je predmestje Beograda. Pred sedem tisoč leti so bile prav tam prve organizirane človeške naselbine. Vinča, ki je bila nekoč zibelka evropske civilizacije, zdaj drži ogledalo sodobnemu življenjskemu slogu – potrošništvu – kot eno največjih odlagališč smeti v Evropi, kjer območje iz kamene dobe prekrivajo in se po njem razprostirajo gore odpadkov.

Prekarna skupnost delavcev, večinoma romskega prekla, znana kot "stekleničarji", živi na nestabilnih gorah strupenih, tlečih, občasno gorečih, odpadkov. Njeni člani delajo v skupinah, ki so kot volčji tropi – med sabo tekmujejo pri zbiranju "plastičnega zlata", rabljenih plastenk za recikliranje.

Premik od posnetkov osupljive apokaliptične pokrajine, ko oblaki strupenih plinov in velikanski roji galebov zasenčijo delavce ter ogromno mehanizacijo, ki leze po površini smetišča, se osredotoči na »volčji trop«, ki ga vodi plahi nekdanji boksar Jani.

V mirnem, opazovalnem slogu film gradi intimen portret Janija in njegovega tropa, medtem ko se protagonist bori z vodenjem, svojo oddaljeno družino in stalnim delovnim kaosom na zahrbtni gori odpadkov. Medtem ko delajo, pijejo, se zabavajo in živijo skupaj, so Jani in njegovi možje na avtopilotu, pri čemer pogosto pozabijo, zakaj so sploh prišli na odlagališče.

Vse večje težave pri usklajevanju družinskih in finančnih obveznosti ter pri vodenju skupine pripeljejo do vse glasnejšega nasprotovanja Janiju s strani njegovega neukrotljivega tropa. Pojavijo se razpoke in Jani se znajde v še bolj negotovem položaju, ko začne delati čisto sam. Nato odjekne novica, da bodo odlagališče modernizirali in s tem postavili pod vprašaj prihodnost vseh...

Film Stekleničarji je poklon živahni, pomembni, a povsem nevidni skupnosti, pa tudi eko-vestern in oster razmislek o tem, kam je namenjena naša družba.

IZJAVA REŽISERJA

Film je navdihnila dejanska zgodba o njegovi lokaciji – arheološkem najdišču starodavne vinčanske civilizacije, zibelke evropskega neolitika, ki je danes največje odlagališče na Balkanu.

Sprva sem želel posneti poetični in abstraktni krajinski film o trku arheoloških najdišč dveh civilizacij – starodavne iz kamene dobe in današnje, preplavljene s smetmi in plastiko, prave zrcalne podobe sodobne družbe. Ob prvem obisku odlagališča me je pokrajina dejansko šokirala: na tisoče galebov, ki letajo naokoli in iščejo hrano, težki stroji, ki tresejo zemljo, na stotine zbiralcev, ki iščejo plastične steklenice ali druge materiale za recikliranje. Uzrl sem nov, meni popolnoma neznan svet in zazdelo se mi je, da sem vstopil v film Pobesneli Max. Spoznal sem to postapokaliptično krajino in skupnost zbiralcev plastičnih steklenic – stekleničarjev, delavnih ljudi, ki živijo in preživijo v skrajno krutih razmerah, vendar ostajajo neuničljivi, pristni in polni življenja. Hotel sem pokazati ta svet stekleničarjev in povedati njihove zgodbe, saj bodo sicer pozabljene – odlagališče se zdaj preoblikuje in celoten proces ročnega sortiranja odpadkov bo avtomatiziran, nadomestili ga bodo stroji.

Zgodba spremlja skupino stekleničarjev in njihovega vodjo Janija, nekdanjega boksarja. Na odlagališče je prišel z idejo, da bo z delom zaslužil denar za nakup družinske hiše. Toda leta minevajo in življenje zunaj odlagališča ne miruje – razmerja v družini se spremenijo, zaradi česar je Janijeve načrte glede hiše težje izpolniti. Kar Janija povezuje z odlagališčem, je skupina, ki jo vodi. Sledimo njegovim težavam biti vodja in konfliktom, ki na koncu tako zdesetkajo skupino, da Jani začne delati sam. Še naprej dela na avtopilotu in čaka na trenutek zaprtja odlagališča.

V Janiju in njegovi skupini stekleničarjev sem našel like, ki sem jih potreboval za ekološko zgodbo s človeškim obrazom: za obravnavo aktualnih tem kot so potrošništvo, absurdnost sodobnega dela in izkoriščanje. Odločil sem se slediti zbiralcem plastičnih steklenic, saj je plastika eden večjih problemov današnjega časa, prihajajoča katastrofa, ki preplavlja naša mesta, oceane in vodne poti, za katero nimamo dolgoročne rešitve.

Vizualni pristop je opazovalni, z elementi cinéma véritéja in poetičnega dokumentarca. Likom sledimo v njihovih intimnih trenutkih, upodabljam prizore iz resničnega življenja brez uporabe intervjujev. Ob močnih vizualnih podobah zbuja zvok v filmu mestoma realen, mestoma subjektiven, včasih pa tudi zlovešč občutek.

Gre za ekološki vestern v smislu slike filma, pokrajine in likov, še bolj ali predvsem zaradi nenehnega občutka grožnje – modernizacije, ki bo za vedno spremenila življenje skupnosti z odlagališča. Stari svet se spreminja in začenja se novo obdobje.

CV REŽISERJA

Nemanja Vojinović je študiral filmsko režijo na Fakulteti dramskih umetnosti v Beogradu, kjer je diplomiral leta 2012. Njegov kratki dokumentarni filmi REALNOST, ODJEBI (2012) je prejel nekaj nagrad na regionalnih in mednarodnih filmskih festivalih. V dokumentarnem prvencu LAS DISTANCIAS (2017), ki ga je tudi produciral, je sledil emigrantom s Kube v ZDA. Nemanja je član združenja dokumentarnih filmskih ustvarjalcev Srbije DokSrbija.

FILMOGRAFIJA

Stekleničarji (2023), celovečerni dokumentarni film
Las Distancias (2017), celovečerni dokumentarni film
Kje je Nađa? (2013), celovečerni igrani film
Realnost, odjebi (2012), kratki dokumentarni film

FESTIVALI IN NAGRADE

Sarajevo Film Festival 2023 – nagrada Srce Sarajeva za najboljši dokumentarni film

Zuerich Film Festival 2023

Filmski festival Slobodna Zona 2023 – nagrada za najboljši angažirani film v regionalni sekciji
»Horizonti Balkana«

Film Festival Cottbus 2023

Festival dei Popoli 2023 – nagrada CG Entertainment za distribucijo filma po Italiji

Verzio International Human Rights Documentary Film Festival 2023

Festival dokumentarnega filma 2024

CPH:DOX 2024

Martovski festival 2024 – nagrada za najboljši dokumentarec nad 50 minut; nagrada za najboljšo kamero

Zagrebdox 2024

Le festival "L'Europe autour de l'Europe" 2024

Crossing Europe Film Festival Linz 2024

European Film festival Romania 2024

Krakov Film Festival 2024

Underhill Fest 2024

Festival delavskega filma Kamerate 2024

Shanghai Film Festival 2024

SiciliAmbiente Film Festival 2024

Five Lakes FF 2024

ZURICH
FILM
FESTIVAL

HEART OF SARAJEVO
BEST DOCUMENTARY FILM
SARAJEVO FILM FESTIVAL 2023

STEKLENIČARJI

DOKUMENTARNA VESTERN DRAMA NEMANJE VOJINOVIČA

RT DOBRE NADE v koprodukciji s SET SAIL FILMS, URCHI in RTV SLOVENIJA, s podporo FILMSKEGA CENTRA SRBIJE predstavlja film "Stekleničarji" z JANIJEM BOCOM
montažer DRAGAN VON PETROVIC, direktor fotografije IGOR MAROVIC, oblikovanje in miks zvoka BOŠTJAN KACIČNIK, skladatelj filmske glasbe PREDRAG ADAMOVIČ, direktor filma NADA KOSTIČ,
koproducentka VIVA VIDENOVIČ, producenta MARIJA STOJNIČ in NEMANJA VOJINOVIČ, režiser NEMANJA VOJINOVIČ

